

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 11.06.2014

I.801.16.2014.KK

Pan Paweł Adamowicz
Przewodniczący
Unii Metropolii Polskich
Plac Defilad 1
00-901 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący,

W dniu 6 września 2012 r. Polska ratyfikowała Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169), której zasadniczym celem jest popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Jako niezależny organ do spraw monitorowania realizacji tej Konwencji w Polsce z dużym zaniepokojeniem obserwuję, że - pomimo podejmowania licznych działań - **osoby z niepełnosprawnościami w dalszym ciągu napotykają na bariery w udziale w życiu społecznym jako równoprawni członkowie społeczeństwa. Szczególnie trudna wydaje się być sytuacja osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy.**

Zgodnie z przepisem art. 27 ust. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, państwa-strony zobowiązane są do popierania zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w otwartym, integracyjnym i dostępnym dla nich środowisku pracy. Wśród działań, które władze publiczne powinny w tym celu podejmować Konwencja wymienia między innymi zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami w sektorze publicznym. Nie ulega wątpliwości, że zobowiązanie to dotyczy w równym

stopniu jednostek samorządu terytorialnego, w tym urzędów największych polskich miast.

Należy także zauważyć, że na skutek ewolucyjnej zmiany podejścia do niepełnosprawności następuje ciągłe zwiększenie liczby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności mających odpowiednie kompetencje i dobre przygotowanie do pracy w urzędach administracji samorządowej.

W Polsce przewidziano już – co należy z pewnością docenić – pewne mechanizmy prawne służące promowaniu zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, w tym środki specjalne odnoszące się do służby cywilnej. Zgodnie z przepisem art. 29a ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505 ze zm.), jeżeli w urzędzie wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jest niższy niż 6 % to osoba z niepełnosprawnością biorąca udział w otwartym naborze ma pierwszeństwo w zatrudnieniu, jeśli znalazła się w gronie pięciu najlepszych kandydatów, spełniających wymagania niezbędne oraz w największym stopniu spełniających wymagania dodatkowe, których komisja przedstawia dyrektorowi generalnemu urzędu celem zatrudnienia. W tym miejscu warto podkreślić, że Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych w art. 5 ust. 4 dopuszcza stosowanie takich szczególnych środków, które są niezbędne celem przyspieszenia osiągnięcia lub zagwarantowania faktycznej równości osób niepełnosprawnych.

Jak wynika jednak z przeprowadzonego przez mnie postępowania wyjaśniającego mechanizmy te nie przyniosły do tej pory zadowalających efektów. Na pytanie, zadane przeze mnie prezydentom miast wojewódzkich o liczbę zatrudnionych w urzędach miejskich osób z niepełnosprawnościami, **jedynie czterech szefów miast wskazało, że w kierowanych przez nich instytucjach wskaźnik ten przekroczył ustawowy poziom 6 %**. Mowa tu o Gorzowie Wielkopolskim, Krakowie, Olsztynie i Zielonej Górze. Z przykrością zauważam również, że **bardzo niski odsetek zatrudnionych w urzędach miejskich pracowników stanowią osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności** (przykładowo Urząd Miasta Torunia nie zatrudnia żadnej takiej osoby).

Tymczasem urzędy organów samorządu terytorialnego powinny nie tylko dążyć do osiągnięcia i przekroczenia wymienionego powyżej wskaźnika, ale stosownie do treści art. 27 Konwencji, wykorzystać wszelkie dostępne środki w celu przeciwdziałania dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy. To właśnie organy władzy publicznej w sposób szczególny zobowiązane są bowiem do kształtowania postaw społecznych, w tym zmiany negatywnego stereotypu biernych zawodowo i nieprzydatnych pracodawcom osób z niepełnosprawnościami.

W mojej ocenie to właśnie władze największych polskich miast powinny w sposób szczególny promować zwiększanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, uwzględniając zwłaszcza działania na rzecz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Bez wątpienia dużą rolę w tym zakresie może odegrać Unia Metropolii Polskich, przykładowo poprzez podnoszenie świadomości na temat tego istotnego zagadnienia czy też stworzenie platformy wymiany dobrych praktyk co najmniej pomiędzy dwunastoma metropoliami będącymi członkami Unii.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz.147 ze zm.), zwracam się do Pana Przewodniczącego z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do poruszonych przeze mnie problemów i poinformowanie mnie o podejmowanych działaniach na rzecz zwiększania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w urzędach polskich metropolii.

Z poważaniem

Jana J. J. J.